

MAŁOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie
ul. Kanonicza 24, 31-002 Kraków
tel. 12 370 83 11, 12 370 83 12
e-mail: krakow@wuoż.malopolska.pl
ePUAP: /wuożkrk/SkrytkaESP lub /wuożkrk/skrytka

Programy opieki nad zabytkami – obowiązek i znaczenie.

mgr inż. arch. Katarzyna Urbańska
Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

USTAWA O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI

Rozdział 8 Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Art. 84 W celu stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego inicjuje i opracowuje, przy pomocy Generalnego

Konserwatora Zabytków, krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Art. 85. 1. W krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się, w szczególności, cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.

Art. 87. 1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami

Zarówno program krajowy jak i wojewódzki, powiatowy czy gminny sporządza się na okres 4 lat.

Art. 87. ust. 1 Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności:

- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami

Ust. 5. Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Ust. 6. Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami jest przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Art. 19 ust. 2 W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się przy określaniu ustaleń planów, o których mowa w ust. 1.

Gminny, powiatowy, wojewódzki program **nie jest obowiązkiem**. Nie ma żadnych konsekwencji w przypadku braku opracowania czy realizacji programu opieki nad zabytkami, w związku z czym programy pozostają jedynie pustym dokumentem, a ich realizacja zależy wyłącznie od dobrej woli wójta, burmistrza czy prezydenta.

Dopóki nie będzie ustawowego wymogu tworzenia programów opieki nad zabytkami oraz narzędzi do egzekwowania braku realizacji programu, opieka nad zabytkami sprawowanymi przez wskazane w ustawie organy, pozostanie bez zmian. Chociaż art. Art. 4. wyraźnie mówi: Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska

Pomimo, iż zabytki stanowią o historii i tożsamości Państwa, nadal nie są tematem popularnym, a nawet tematem niechcianym. Zapominamy, że kiedy ich zabraknie, zabraknie też nas.

- Edukacja w zakresie ochrony zabytków oraz ich roli w tworzeniu historii i tożsamości społeczeństwa.
- Pomoc w finansowaniu prac remontowych i modernizacyjnych.
- Propagowanie lokalnej zabudowy, materiałów, rzemiosł.
- Rozwijanie świadomości i budowanie lokalnych powodów do dumy.